

OBSAH

Edičná poznámka

12

ŠTÚDIE

<i>Nadežda Lindovská</i> MAGDA HUSÁKOVÁ-LOKVENCOVÁ (1916 – 1966) – prvá dáma slovenskej divadelnej réžie	17
<i>Ladislav Čavojský</i> Prvenstvá prvej režisérky alebo Husákovej husárske kúsky	107
<i>Soňa Šimková</i> Magda Husáková-Lokvencová: Modely divadla v zrkadle západnej dramatiky	113
<i>Ján Jaborník</i> Košická sezóna Magdy Husákovej-Lokvencovej (1955 – 1956)	131
<i>Božena Čahojová</i> V rozprávkovom svete	177
<i>Zuzana Bakošová-Hlavenková</i> Stretnutia na novom spríbuznení (Poznámky a postrehy k niektorým inscenáciám zo šesťdesiatych rokov)	196
<i>Jana Kaňuková</i> Prvá Žobrácka opera na Slovensku	207
<i>Zdenka Pašuthová</i> Spriaznení hnevom (Lokvencovej Chalupka na Novej scéne)	222
<i>Vladimír Mlčoušek</i> Magda Husáková-Lokvencová vo filme a v televízii	252
<i>Vladimír Rusko</i> Rozhlasová režisérka Magda Husáková-Lokvencová (Postrehy rozhlasového praktika)	260

MATERIÁLY

<i>Edičná poznámka</i>	273
<i>články</i>	
Ďakujem a žalujem	275
Hľadanie na javisku	277
Čo ozrejmil Ochlopkov slovenským divadelníkom	280
Kladieme základy divadelnému múzeu	284
Slovenské národné divadlo na ceste za socialistickým realizmom vo výtvarnej javiskovej práci	288
Niekoľko poznámok o modernom herectve	294
<i>state v divadelných bulletinoch</i>	
K uvedeniu Žobráckej opery	299
Slovenská spoločenská divadelná hra	302
Môj výklad hry a východisko k inscenácii	305
„Zlaté časy“ rozkladu (Poznámky režisérky)	308
Niekoľko poznámok k Hede Gablerovej	310
Romantizmus mladosti – realizmus dospelosti	312
Komédia satirická i usmievavá	315
Niekoľko viet o Novej scéne	317

<i>rozhovory s režisérkou</i>	
Žena – režisérka	321
Podnety z festivalových diskusií	324
<i>Oľga Lichardová</i> Odpovedá Dr. Magda Lokvencová, režisérka Novej scény v Bratislave	326
<i>J. Vojtek</i> Medzi dvoma premiérami. Hovoríme s režisérkou Magdou H. Lokvencovou	330
<i>Emília Nemsilová</i> Drotár sa vracia. Viac než storočná veselohra na Novej scéne	332
Magda Lokvencová o Majakovskom a jeho <i>Plošticí</i> pred zajtrajšou premiérou na Novej scéne	334

SVEDECTVÁ

<i>spomienky</i>	
<i>Katarína Hrabovská</i> Necítim iba smútok, cítim azda oveľa viac – ešte hnev a hanbu	339
<i>Peter Hirš</i> Tragédia bez katarzie – Nad čerstvým rovom Magdy H. Lokvencovej	341
<i>Oľga Lichardová</i> Za Dr. Magdou Husákovou-Lokvencovou	343
<i>Ester Plicková</i> Spomienka na Magdu Husákovú-Lokvencovú	345
<i>Miro Procházka</i> Čo ostáva	347
<i>Ján Kákoš</i> V brázde, ktorú vyoral, vyrástli plody, na ktoré je história slovenského divadelníctva právom hrdá	349
<i>Miroslav Houšťek, Miriam Čibenková, Zoltán Henč</i> Krásne, ale krátke priateľstvo	351
<i>Stanislav Mičinec</i> Jej zásluhou rozhodoval o činohre celý talentovaný kolektív	354
<i>René Krausová</i> Večný človek	356
<i>Nataša Tanská</i> Aj v tuhých rokoch komunizmu bola dáma	364
<i>Ladislav Chudík</i> Zostala veľikánska medzera, veľikánsky tieň	366
<i>rozhovory o režisérke</i>	
Naša rodina je čisto česká – s Ing. Vladimírom Lokvencom, bratom Magdy Husákovej-Lokvencovej	371
Keď prišla z Košíc na Novú scénu, nastal obrat... – s Viliamom Polónym	381
Bola žensky veľmi sebavedomou osobnosťou – s Danou Kákošovou	390
Šírila vedomie, že divadlo je chrám umenia... – s Jurajom Sarvašom	395
Bola ženská a bola príťažlivá – s Božidarou Turzonovovou	402
Pripomínala mi všetky krásne americké filmové herečky, mala nádherný profil a úžasné oči! – s Emíliou Vášáryovou	406
To bol ženský prístup k psychike ženy... – s Evou Rysovou	413

FAKTY

JUDr. Magda Husáková-Lokvencová (1916 – 1966) Kalendárium	423
Divadelná a dramatická tvorba	430
Televízna a filmová tvorba	436
Rozhlasová tvorba	439
Summary	441
Menný register	444

**Gustáv Husák a Magda Husáková
v spoločnosti rodinného miláčika a strážcu domu. Medzi rokmi 1940 – 1944.
Fotografia Dr. Husáka s vlčiakom je známa, fotografia jeho manželky so psom
sa so súhlasom rodiny zverejňuje prvý raz.
Foto: Archív rodiny Husákovcov.**

DIVADLO MYŠLIENKOVÉHO PROCESU

Režisérka Magda Husáková-Lokvencová sústavne a neúprosne analyzovala príčiny a prejavy morálneho úpadku ľudí. V päťdesiatych rokoch prežila veľkú traumou. Jej manžel patril k tým, čo nastolili novú moc a ideológiu, ktorá viedla k politickým represiam a totalite. To všetko ovplyvnilo jej súkromie, odcudzilo muža, narušilo detstvo jej synov, poznamenalo jej profesionálny rast. Potrebovala sa s touto traumou vyrovnáť. Prostredníctvom divadla akoby študovala príčiny zlyhania ľudských vzťahov, príčiny zlyhania ideálov a ideológií. Kariéra, boj o moc, politika a právo rozhodovať o osudoch iných ľudí sú doménou mužov. V jej inscenáciách napokon bolo viac výrazných hereckých príležitostí pre mužov. Zdá sa, že viaceré z jej divadelných a televíznych diel boli zašifrované parafrázami osobných skúseností. Akoby prostredníctvom tvorby pokračovala v pomyselnom partnerskom dialógu. Mnohé odobrovala, s mnohým súhlasila. Bola manželovi oporou v rámci jeho ilegálnej činnosti a účasti v Povstaní počas druhej svetovej vojny aj v rámci jeho kariérneho rastu v rokoch po oslobodení, ba takmer ako jediná stála na jeho strane v časoch perzekúcií. Obdivovala ho. Zároveň zažívala rôzne pochybnosti, s ktorými sa príliš nezdôverovala, no inšpirovala sa nimi vo svojej divadelnej a televíznej práci. Rozvíjala témy, v ktorých sú prítomné analógie so situáciami v súkromnom živote. Možnože práve v československej historickej skúsenosti tridsiatych až šesťdesiatych rokov a v skúsenosti manželstva s popredným dobovým politikom tkvie Lokvencovej averzia k ideológii „absolútnych hodnôt“, averzia k radikalizmu a fanatizmu každého druhu.

Roku 1958 pre časopis *Film a divadlo* Lokvencová v rámci diskusií na tému súčasnej drámy a súčasnosti na javisku povedala:

„Je to naozaj tak, že divák chce vidieť na javisku nastolenie svojich otázok a problémov? Nie je to skôr tak, že ho zaujíma PROCES, ktorým za daných okolností k riešeniu hrdina dospieva? (...)“

*– Pokladám vôbec súčasné divadlo za demonštráciu individuálneho ľudského, či spoločenského PROCESU, za odhalenie podmienok a príčin, ktoré hrdinov vedú ku konečnému riešeniu, k jedinej možnej odpovedi na drámou nastolenú otázku. Teda súčasné divadlo je nielen divadlom otázky a odpovede (čo nám dnes môže spĺňať klasická dráma), ale malo by byť predovšetkým divadlom dialektického procesu, ktorý medzi touto otázkou a odpoveďou prebieha.“*¹¹⁶

Divadlo Magdy Husákovovej-Lokvencovej skutočne bolo viac divadlom myšlienkového procesu než divadlom príbehu, pátosu a sentimentu. Sentiment, často prezentovaný ako typicky ženská vlastnosť, jej bol cudzí. Pátosu sa cielene vyhýbala. V šesťdesiatych rokoch sa zapojila do inscenovania intelektuálnej drámy, ktorá jej bytostne vyhovovala. V šesťdesiatych rokoch dosiahla svoje najpresvedčivejšie úspechy. Možno aj vďaka tomu, že analytická dráma konvenovala analytickému mysleniu diplomovanej právničky.

Za Achillovu päť ženskej tvorby je často považovaný nedostatok humoru. Tvorba Magdy Husákovovej-Lokvencovej však dokazuje opak. Režisérka často inscenovala komédie, mala zmysel pre zábavnosť a rada využívala silu smiechu aj vo svojich spoločenskokritických inscenáciách.